

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Пош
МІЕ

КВИТАЦІЯ.

Газета политичны, Софечны, Экономичны і Літэрацыйны
ГАЗЕТА ДАБРОВСКАГО * *Cena 3 kop.*

SENA
ciej
Boe
Pót
Kw
Mie

Отпечатанный без цензуры
гезеты

„Goniec Czestochowski” zawierający
w sobie „Gazeta Dabrowskiego”

доставлен ко мнѣ въ канцелярію.

1909 г.

Полицеймейстеръ
горада Ченстохова

Stronja Czestochowa Aleja II Nr. 35, telefonu Nr. 50, skrytka
tor przyjmuje od godz. 7-aj do 8-aj wieczorem.
oaj za artykuły, nie oznaczone i gory sena, honorarjów redakcyj.
i ogłoszenia w Czestochowie przyjmuje wszystkie księgarskie.
Wierszowa 8. Dom Handlowy L. i B. Metzki i S-ka Krad. Przed. 53.
116. w Moskwie L. i B. Metzki i S-ka, Biuro ogłoszeń I. Bushweits,
towa B. Stasojka, ul. Targowa Nr. 5.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na
I-szej stronie 30 k., na IV-aj 10 k.
tytułowy i Nekrologia za wiersz 20 k.
Nadesłane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia
drobne po 3 kop. za wyraz.

ohowskiego” na
ani Z. Hubiokaj.

Prenumerata i sprzedaż „Gonca Czestochow.”
w Dąbrowie p. Jan Dżekaj, ulica Dębinki
przy stacji D. Z. W. W. dom Szpigelmana.

Prenumerata na „Goniec Czestochowski”
i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje
pan Leon Plotrowski.

Wielkie Kinematograficzne przedstawienie Zmiana programu DWA RAZY w tygodniu

de II wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Walmijski bohater (dramat); Debiut aeronauty (komicz.)

(dramat). Udział III. Czarodziejski szescion (w kol.); Pomy-

niec. Złodziej hipnotyzują (bar. komicz.)

Walka byków w Niemie w 1909 r.

miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łozy po 50 kop. (Gale-
dzieci, uczniowie i żołnierze placu potowa.

Dyrektor R. Zarzecki.

Patkiewicz

opery warszawskiej i scen zagra-
pietu solowego według metody
i muzyki.
i, miesz. właścicieli domu, w go-
lu codziennie.

zmianie; niestety w traktowaniu pisarsa zmian
nie widzimy żadnych; pisarzowi gminnemu,
jakby mścąc się za jego niedawne panosze-
nie się, którego, dodajmy, wyrzekł się dobro-
wolnie — odmówiono miana obywatela kraju.
Opinia partykularza równoległa z dokonywa-
ną amputacją obywatelskości na osobach pi-
sarzy gminnych, usiłuje poddać tej samej ope-
racji moralnej tak zwany szestokroć przez
lud „Jatków”, „Jatkiewiczów”, to jest nauczy-
cieli ludowych, którzy niedawno tak ciężko
zapracowali na zaszczytne miano obywateli
kraju.

Więcej przykładów podobnego układu stos-
unków nie podaje, bo te byłyby wiele miej-
sca, dość że skonstatowałem istnienie, o co mi
właśnie chodziło, tej zgubnej zasady społecznej,
która jest: podporządkowanie jednych wzglę-
dem drugich, w prawach do obywatelstwa.
Lud, jako żywił z natury konserwatywny, wy-
kazuje wiele pochyłości ku utrwaleniu i szere-
nkule powyższej wady. Dalsze istnienie nie-
dobrych stosunków nie tylko interes narodu,
ale i etyka nakazuje, poćcić, a to wobec tej
nowoczesnej prawdy, że społeczeństwo nadaje
wszystkim swoim synom tarca herbowa, tylko
za dawnej jej kładzie: pracę, bezpośrednio czy
pośrednio skierowaną ku dobru ogólnemu.
A praca, w którą wkładają ludzie nerwy,
inteligencję swoją, a częstokroć duszę, ser-
ce, czyż nie równoważy a nawet nie prze-
wyższa do pewnego stopnia pracy tych, któ-
rzy, uważając się za obywateli pierwszego rzę-
du, posługują się teraz w rzeczowej kwestji
niemasadnym argumentem: pomarilibyście
za głodu, gdybyśmy przestali na was pra-
cować.

Każdy człowiek, na stanowisku społecz-
nym, nie opłacającym się materialnie, całkowi-
cie lub częściowo odsądzony od miana obywa-
tela kraju, tracąc stopniowo sumienność obywa-
telską, poczucie odpowiedzialności moral-
nej, honor i godność, — karłuje z czasem du-
chem i sercem do tego stopnia, iż przeobraża
się w najmitem, działającego jedynie pod przy-
musem siły brutalnej, w najmitem... o wilczych
narowach. Bijmy go teraz za to, że, traktując
go po macoszemu, wyrwaliśmy z korze-
niem z duszy i serca jego najpiękniejszą z
cnot społeczeństwa: poczucie nakazu moral-
nego.

W łonie zdrowego społeczeństwa wszyscy
uczciwi członkowie winni nosić wspólne, jedno-
znaczne miano — obywateli kraju, chyba, że
ktoś dobrowolnie splami to imię. Ale nie po-
zwólmy krzywdzić i nie odmawiajmy obywatel-
skości wiernym członkom rodziny naszej, nie
odmawiajmy w imię etyki i dobrze pojmane-
go interesu narodu. Poczucie obywatelskości
ożywi nas jedną wspólną myślą, jednym uczu-
ciem potęgując moc i siłę duszy zbiorowej,
wzmocni w nas potrzebę godnego spełnienia
obowiązków i stworzy miłość do pracy i wzręcej,
usuwając raz na zawsze robotę za pieniądze
czy z musu; owo najcenniejsze, oraz wszelkie
inne warunki demoralizacji, powstaje w piękne
i niezbędne warunki bytowych. Tak teraz
jak i w przyszłości, kiedy przez ewentual-

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienniarzy i Kraszyniejski i Proszowski w Czestochowie.

A ZA

Od Piątku 26 Lutego do 4 Marca r. b., włącznie

- 1) **Walka byków** (ostatnie zdjęcie z natury);
- 2) **Maks w rekrutach** (bar. kom.);
- 3) **Tańce plastyczne**; 4) **Pierścien Indianina** (szkieł z życia Indian);
- 5) **Pa-ryzcy złodzieje** (manipulacja złodziej);
- 6) **Dramat na morzu**;
- 7) **Spudłował** (bazystany śmiech)

NADPROGRAM: Człowiek Ptak (Sensacja); Wzlot Wilbura Wrighta
aeroplanem na wysokość 120 merr. Latat 2 godz. i otrzymał nagrodę Klubowa.

Lekarz dentysta Grejniec

Przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od
2 do 7 po południu.
Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztucz-
ne bez podniebienia na kauczuku i w zlocie.
i Aleja № 10, dom p. Bajcherowej, gdzie
skład apteczny p. Neufeldia, telefon № 198.

Marijana PUCHALSKIEGO

Zatwierdzona przez Urząd Lekarski.
Lecznica chorób zębów i jamy
ustnej
Aleja № 26, róg Teatralnej
(nad Apteką W-go Długosza).
Operacje dentystyczne, leczenie, plombowanie
i zęby sztuczne.
Podług taky.
Porada 30 kop., wyjęcie zęba 50 kop

Lekarz Dentysta Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od 3—7 po poł.
i Aleja № 8, pierwsze piętro, dom p. Rygockiej.
Choroby zębów i jamy ustnej. Plomby. Zęby sztuczne bez
podniebienia na kauczuku i w zlocie.

Oko-Perlin Dentysta

Teatralna № 13.
przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od
2 do 6 po południe. Wprawia zęby sztuczne na
zlocie bez podniebienia,
oraz przyjmuje niezamoczonych od 9 do 10 rano
bezpłatnie.

LICYTACJA.

Dnia 20 Marca (2 Kwietnia) 1909 roku od-
bywać się będzie w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie
licytacja nieruchomości w majątku Błesno
w miejscowości fabrycznej Huty Raków, odległej
od miasta Czestochowa 4 wioraty, należące do dłu-
żnika Kasimierza Cabańskiego.
Licytacja rozpocznie się od 12000 rubli.

Najlepsza czekolada szwajcarska.

Nauka gry

na fortepianie, harmonium, skrzypcach, śpie-
wu solowego i chóralnego w szkołach i to-
warzystwach, harmonii i kontrpunktu udziela
prof. muzyki

Feliks Witeszcak

w Czestochowie, Al. II № 37, II piętro

Noblesse oblige!

Stosunki nasze towarzyskie na tle życia
narodowo-społecznego, już to z przyczyny wpły-
wów obcych, już to z winy naszej własnej —
są w wielu wypadkach anormalne, a w skraj-
kach — deprawujące naszą wartość wewnę-
trzną.

W imię dobra ogólnego, jako obywatel
kraju, uważam za obowiązek zwrócić uwagę na
istniejące zło, tolerowane przez obojętność lub
brak stanowczej a trafnej decyzji ze strony o-
pinji publicznej. Kto poznał życie partykularza,
ten z pewnością doszedł do wniosku, że przed-
stawiciele pewnych warstw uważani są przez
ogół za obywateli pierwszego rzędu, inni dru-
giego etc. i że w tem stopniowaniu ludzi w pra-
wie do obywatelstwa wpadliśmy w ostateczność,
usuwając niektórych wprost poza obręb rodzi-
ny społecznej.

Dla przykładu weźmy pisarsa gminnego,
który niedługo, pozostałoby jedynie działanie
czynników natury ujemnej, silniejszych od je-
go mało ukształconej godności narodowo-oby-
watelskiej, — niegdy deprawacji. Długo ten atora-
lmainy stosunek, dzięki poruszeniu się ducha
narodu, w większości gmin uległ radykalnej

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Czestochowie, Teatralna 13.

Przy biurze został otwarty **skład węgla** z kopalni „Hrabia
Ronard”, który sprzedaje w **ciel na pudy** po kop. 174
z dostawą do domów.

Błędne koło.

Był to człowiek lat zapewne 30 tu, twarzy pełnej, uśmiechniętej zagadkowo, jasne jego oczy tak spoglądały niepewnie, że zdawały się chcieć cię przejrzeć na wylot, a figura p. Narcyza świadczyła, że ciało rozwijało się kosztem ducha.

I rzeczywiście, pan Narcyz miał spokojne pomieszczenie zmysłów.

Pomieszanie jego polegało na zapieraniu się swego nazwiska, nazywał siebie „Malek—Adel” i zdawało mu się, że ma przed sobą ciągle zastępy wojsk jakichś saracenów z wojen krzyżowych, którymi powinien dowodzić, telegrafować ciągle na wszystkie strony, wymachując pałeczką, z którą chodził i nasłuchiwał odpowiedzi.

Bóg wie, jakie tam one przychodziły do niego z miejsc, do których je posyłał, ale wiadać pomyślnie, bo zawsze potem był uśmiechnięty.

Za to każdy ruch niezwykły, czy między ludźmi, czy to w naturze, wprawiał go w niepokój; zaczynał biegać, wydawać rozkazy swym duchom niewidzialnym, dopóki się wszystko nie uspokoiło.

I teraz, spostrzegłszy długi ten szereg, naprawdę jakby duchów z tamtego świata, w różnych skrętach przewijający się przed nim, wyprężył się zaczął wymachiwać pałeczką, wydawać jakieś dźwięki, niby rozkazy, dla siebie tylko zrozumiałe...

Dziwny bo i przejmujący był widok tego milczącego, powożonego tańca.

Przedpotopowy instrument dobywał reszty głosu, pary szły jedna za drugą w milczeniu...

Było coś szekspirowskiego w tym polonezie, w tym spokojnie tragicznym wariacie Wtem...

— Panowie, północ! — ktoś zawołał: — Godzina duchów i początek nowego roku!

Rzeczywiście zjawił się duch, ani zły, ani dobry, ale w tej chwili najmniej pożądanym. Zjawił się pan porucznik—zwiał się... mniejsza o to... Mądrość wzrostu, w obcym mundurku, uśmiechał się do dam i grywał na harmonijce...

Wszedł tu niepostrzeżenie, stanął pod filarem i przyglądał się temu dziwnemu polonezowi.

Gdy zawołano „Godzina duchów,” wystąpił na światło, licząc na efekt, ale efekt chybił, bo Władysław, usłyszawszy o początku nowego roku, rozpoczął posępny temat poloneza C-mol.

Taniec przybrał widok pochodu pogrzebowego, jakby kogo prowadzono na stos, brakowało tylko świec w rękach, by je po spełnieniu wyroku zagasić.

Łańcuch rozrywał się, rozpryskiwał na wszystkie strony, zawisła znowu ciężka chmura smutku, jakieś wizje stawały przed oczami z niedawnej przeszłości, może wspomnienia dnia podobnego pod strzechą rodzinna! Nastąpiła znowu cisza!

Tylko p. porucznik, stojąc przy p. Narcyzie, widząc ten dziwny powracający spokój oficjalny, rzekł, waruszając ramionami...

— Doprawdy, oni wszyscy warjaci...

Usłyszawszy to p. Narcyz spojrzął na porucznika wzrokiem, w którym było tyle nieświadomej ironii, tyle bezwiednego szyderstwa, z taką zagadkową tajemniczą wyższością, że dziś po tylu latach, kiedy pozaczęły się i mgłą pokryły szczegóły tego obrazu, kiedy złągodniały linie, dziś wreszcie, kiedy chwila ta u niewiasty już żyjących z tego koła, została wspomnieniem tylko tej mroźnej, strasznej nocy grudniowej, dziś, powiadam, bierze ochotę zapytać:—Kto był większym warjatem, czy p. Narcyz, co ze swoją manią dowodzenia legionami niewidzialnych duchów, był urzędownie uważany za zdrowego, czy też p. porucznik, co nam wszystkim w tej chwili zdrowych zmysłów odmówił?

Tyle lat minęło, a zawsze, gdy się rok kończy a nowy zaczyna przychodzi mi na pamięć ów bal sylwestrowy, ów polonez Szopena, owe duchy przewijające się w „Louvrze” i wylatujące, wyczekując wciąż owego jasnego świtu!

Roman Kosiński.

W „Mosk. Jelenied.” p. P. Struwe omawia zasadnicze przyczyny tego „nienaturalnego systemu rządów,” którego ilustracją tak jaskrawą stała się sprawa Azewa. Autor podkreśla przedewszystkiem powszechne i bardzo głębokie źródło psychiczne teroru rewolucyjnego: „źródłem tem jest bezsilność opinii publicznej, nie znajdującej dla siebie normalnych dróg ucieczki...”

„Z tą samą koniecznością psychologiczną, z jaką teroru powstaje z bezzilnej opinii publicznej, z teroru powstaje z kolei prowokacja... Teror rewolucyjny dały do tego, aby za pomocą nastraszania władzy uzupełnić brak, wypływający z bezsilności opinii publicznej i jej normalnych, psychicznych sposobów oddziaływania. Prowokacja stara się wzmożnić do przerażenia, doprowadzić je do stopnia uczucia panującego, określającego z góry całą działalność państwową,—ale skierowuje te uczucia w inną zupełnie stronę. Teroryzując władzę, prowokacja stara się wyodrębnić ją ostatecznie od społeczeństwa i utrwalić ją w poglądzie, że istniejąca ona sama dla siebie, a przez to uczynić opinię publiczną jeszcze bardziej bezsilną, odgraniczyć i odciąć ostatecznie władzę od opinii i opinję od władzy.”

Oto, dlaczego „Russkoje Znamia” np. broni Azewa: „azawszczyzna” potrzebna jest dla wywołania tego przerażenia, w jakim dana grupa pragnie stale utrzymywać władzę, odcięta i wyodrębniona od społeczeństwa.”

Streszczając następnie rezultaty działalności Azewa, p. P. Struwe zaznacza, że rezultat materialny tej działalności daleko smutniej wypadł dla rządu, niż dla rewolucji; historyczne jednak znaczenie całej sprawy polega na tem, że moralnie podkopano ona system teroru rewolucyjnego.

„W znaczeniu moralnym—pisze były redaktor sztagardzkiego „Oswobodzenia” —partja socjalno-rewolucyjna po sprawie Azewa właściwie całkiem już nie istnieje. Jest to — przyznać należy bez ogródek — ogromny zysk moralny w znaczeniu uzdrowienia rosyjskiego życia politycznego. Podstawa jednak teroru, jako czegoś politycznie szkodliwego, przez to bankructwo systemu teroru bynajmniej nie została zachwiana.”

Ta podstawa, mianowicie bezsilność opinii publicznej, utrzymać się może nawet przy istnieniu „form konstytucyjnych”, jeśli formy te użyte zostały nie po to, aby, jak wyraził się już przed 100 laty Speranskij — „nie naród przystosowywany był do potrzeb rządu, ale rząd do potrzeb narodu”.

Horoskopy o kobiecie.

Baronowa d'Orchamps wydała niedawno książkę, zajmującą się „tajemnicami” kobiety. Nawet u niezabobnych czytelnicek wzbudzi zapewne zajęcie „horoskop”, który stawia baronowa kobietom co do miesiąca urodzenia. Bezcelowa to igraszka, ale przeczytania warta.

Kobięcie urodzonej w Słyczin, przepowiada spokojne życie. Jej upodobaniem i skłonnością nie na przeszkoje nie stanie. Obowiązki swoje jako narzeczona, żona i matka, a gospodyni, będzie mogła spełniać bez przerwy, tylko około pięćdziesiątego roku życia choroba przyćmi na krótki czas horyzont jej szczęścia.

O kobietach, które się urodziły w Lutym, powiada horoskop, iż nie są ładne, ale zalotne. Zręczność ich stawania w odpowiednim świetle i gustownego ubierania się, zastępuje w razie potrzeby brakujący czar i wdzięk. W młodości szczęście nie zawsze im sprzyja. Będą nawet opiakiwsi utratą męża. W tym wypadku nie rzadko znajdują trwałe szczęście przy boku drugiego mężczyzny, który je będzie ubóstwiał. Będą się cieszyć wielkim bogactwem w dzieciach, a szczęśliwym znakiem będzie, gdy pierwszym dzieckiem będzie dziewczynka.

Kobieta, urodzona w Marcu, jest zazdrośną i ciekawą i dlatego też w małżeństwie nie-

szczęśliwą. Musi się strzedz rozwodu lub separacji. Ożeni się z nią jedynie człowiek ambitny i bez trosk.

Kobieta urodzona w Kwietniu, jest rozrzućną i pragnie miłości. Musi się okuło dwudziestego piątego roku życia strzedz przed pewnym cierpieniem, które, jeżeli go starannie nie wyleczy, zatrąje jej całe życie. Mężczyźni będą na nią zastawiali sidła, a mają ją będzie podejrywał, ale — jeżeli sam jest wiernym i uprzedzającym—bez powodu... Przy końcu dni swoich przez swoje plotkarstwo narobi sobie wielu nieprzyjaciół.

Kobieta, urodzona w Maju, będzie namięćną kochana. Będzie to umysł tegi, ale nie głęboki i szczerzy. Doskonale ta to będzie umiała delikatnem pochlebstwem złagodnić następstwa swej gadalności. Mimo to pewnego dnia stać się może, iż pozna gorzyc zerwania, jeżeli nie będzie starannie unikała obecności zawistnych przyjaciółek, które będą się ubiegały o względy jej męża.

Kobieta z Czerwca jest rozmowna i uchoćdzi za bardzo przyjemną w towarzystwie. Wogóle jest nerwowa, ale skoro dojdzie do równowagi, jest w szczęściu dobrą i wspaniałomyślną, w nieszczęściu odważną i oddaną.

Kobieta, która w Lipcu ujrzała światło dzienne, skłania się ku awanturkom miłosnym. Flirt, swobodna rozmowa i wszystko, co może mieć uczynić szadrosnym, jest żywiołem jej życia. Będą się o nią starali, ale nie będzie miała z dzieci wielkiej pociechy.

Kobieta, urodzona w Sierpniu, posiada spokojny, wyrównany temperament, a bogactwem w dzieciach będzie bardzo wdzięczna. Ponieważ z powodu swej łagodności będzie bardzo pożądaną, może być w wyborze swego męża wybredną. Mąż ten znajdzie przy niej prawdziwe szczęście i będzie miał jej do zawdzięczenia niejedną rozsądną radę.

Wrzesień jest miesiącem kobiet ciekawych, które, jeżeli im się pierwsza miłość nie powiedzie, próbują szczęścia w drugiej. Są zalotne, lubią towarzystwo i stają się doskonałymi żonami.

W Październiku, jak powiadają, kobieta rodzi się pod dobrą gwiazdą. Nikt od niej nie dozna złego, a jej głęboka i wydelikaccona miłość uszczęśliwi męża. Dzieci jej będą zdrowe i ładne, jeżeli pierwsza będzie chłopcem.

Plotkarstwo ściga często kobietę, urodzoną w Listopadzie. Często pozory świadczą przeciwko niej, tak bardzo lubi towarzystwo męskie i stroje. Zawienie jej spoczywa w miłości mężczyzny, który się urodził w maju lub w grudniu, będzie miała kilkoro dzieci, które ją będą ubóstwiali.

Kobieta z Grudnia jest wskutek swego czaru w rysach twarzy i szczerości charakteru bardzo pociągającą. Obawiać się u niej należy napadów melancholji, które mogą się zmienić w ciężkie choroby. Słucha jednak rad i wskazówek kochanego męża, który prócz tego umie spędzać z jej ciałem chmury smutku.

Ze swiata.

2 000 za paznokcie. Według doniesień prasy newjorskiej, Ignacy Paderewski, na koncercie popołudniowym d. 2 bm., grając sonatę Beethovenowa, złamał sobie paznokcie u pierwszego palca ręki prawej, ale pomimo to dokończył ze zwykłą siłą i artyzmem rozpoczętego utworu, a nawet całego koncertu, podczas którego 9 jesszcze razy zasiadł do fortepianu. Wysiłek ten wpłynął jednak ujemnie na palec skaleczony, tak, że następny koncert zapowiedziany w Filadelfji musiał być odwołany. Paderewski, jak wiadomo, zaasekurowował swe palce w jednym z amerykańskich towarzystw ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków, które wypłacił mu za ten wypadek odszkodowanie w kwocie 1000 dolarów.

PAPIER FAYARD

Papier medyczny tanszy od innych, skuteczny dla wyleczenia katarów, reumatyzmów, nleżytu dróg oddechowych. Wyborny plaster przeciw nagliotkom etc. Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

1508—10—4

St. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)

Skład Win

DELIKATESÓW

i towarów kolonialnych

ogz. od 1878 r.

Poleca na nadchodzący post:

Ryby wędzone, Ryby solone, Ryby świeże, Nawaga, Sigi, Jesiotra, Minogi, Śledzie królewskie, Uliki i zwyczajne, Sardynki, Szproty, Homary, Auchovis i Marynaty z ryb i jarzyn. Kawior Astrachański i Amuraki wyborowy w amaku po rublu funt. Masło solone świeże. Sery znanych gatunków. Mielki znakomita postną przysprawą do wszelkich zup i sosów. Włoszoznany suszoną. Śliwki francuskie deserowe i owoce suszone. Pierniki i Herbatniki. Pomarańcze słodkie i Mandarynki w wielkim wyborze, oraz

Oliwę Nicejską i Olej słonecznikowy.

Kozieł i Wilk.

Raz basiór, napotkawszy kozia, rzekł mu:
 „Litość mnie szczerza bierzcie, kiedy patrzę
 [na cie].
 „Chciałbym cię wspomódz, wzmoćnić, zwilczyć
 [jednym słowem].
 „Sierć masz liabą, wytarta, a tak futrem
 [łowem].
 „I puszysem potłśniez, — będzie ciepło
 [w znie].
 „Spokojnie i bezpiecznie, — już ci się nie
 [nie].
 „Lada kurta do tydek, bo wilczy ród znany!
 „Dla nas przecie Bóg stworzył kozy
 [i barany].
 „Mamy prawo zjeść wszystko, co jest do
 [zjeżenia].
 „Lub mówiąc krócej — się. Więc gdy do
 [plemienia].
 „Naszego będziesz liczon — twój będzie świat
 [cały].
 Na to kozieł odrzecze: „Zaszczył to
 [nie].
 „Lecz nie widzę sposobu. Kozieł mnie
 [stworzono].
 „Kozieł był dziad mój, ojciec, — kozieł
 [mlekiem łono].
 „Matki mnie wykarmiło, — jakaż na to
 [rada?]
 — „Znajdziem sposób — wilk rzecze: — więc
 [sprządn wypada].
 „Hym cię zasymilował, to zarczy, zadławił.
 „Następnie schrustał, potknął, a w ostatku
 [surawił].
 „Wówczas wsiąkniesz w krew moją, zmienisz
 [się w me kości].
 „I w mych dzieciach do późnej przejdiesz
 [potomności].
 A na to znowu kozieł: „Uważ, panie
 [drogi].
 „Że Pan Bóg dał mi na łbie strasznie
 [twarde rogi].
 „Więc nim mnie strawić zdołasz, to przed
 [tę odmiana].
 „Sam się niemi zadławisz, gdy ci w gardle
 [stana].

Henryk Sienkiewicz.

Noc grudniowa 186... r.

Na wyniosłym brzegu olbrzymiej — przepięknej rzeki, stał duży dom „Louwrem“ — zwany.
 W nim, choć nie mała gromada ludzi

Pogadanki naukowe.

(Rośliny i elektryczność.)

Znany badacz szwedzki prof. Lemstroem już przed kilkudziesięciu laty podziw swoich podróży w krajach polarnych zwrócił uwagę, że wzrost i rozwój roślinności jest tam, mimo silnych przymrozków, znacznie szybszy, aniżeli w innych szerokościach geograficznych Europy. Zrazu przypuszczano, że powodem tego niezwykłego objawu jest, mimo krótszego lata, znaczniejsza długość dnia, przez co brakujące ciepło wyrównywa je częściej.

Fizjologia roślin poucza nas o znaczeniu i funkcjach każdego organu rośliny. Znany funkcje korzy, pnia, kory, liści itd., trudniej natomiast było wytyłmaczyć rozwój liści drzew szpilkowych w szpilkę, lub włoski na kłosałech jęczmienia i innych zbóż. — Wiadomo też, że drzewa szpilkowe są zwłaszcza roślinnością o kolic pónocnych, im dalej ku północy, spotyka się ich coraz więcej. Na tej podstawie można już utworzyć pewne przypuszczenie. Czyż nie można sądzić, że te stworzone przez naturę kolce mają ułatwiać roślinie wchłanianie elektryczności atmosferycznej? W powietrzu, jak wiadomo, znajdują się bardzo znaczne zapasy elektryczności, zaś po każdej burzy wzrost roślinności jest przyspieszony, barwność wspanialsza.

Olepiając się na tych podstawach, przystąpił Lemstroem do eksperymentów. Na małą skalę rozpoczął próby przed mniej więcej 25 laty. Ponad wazonami z roślinnością umieszczał sić drutów metalowych połączonych z biegunem dodatnim lub ujemnym maszyny elektryzującej, drugi jej biegun łączył się z ziemią w wazonach. Dla kontroli umieszczał obok te same rośliny bez urządzenia elektrycznego, celem porównania, jaki wpływ wywierać będzie elektryczność. Wyniki doświadczeń dowiodły, że wpływ ten jest bardzo duży. Wtedy Lemstroem rozszerzył zakres eksperymentów na rośliny

zamieszkiwała, w tej chwili jednak cisza była nie zwykła, tylko odgłosy skrzypiących miarowo kroków stróży od czasu do czasu dolatywały z zewnątrz, świadcząc o bezpieczeństwie tego domu.

Na niebie — na tle ciemnego szafiru tysiące gwiazd złotych migotało, wtorując srebrnym gwiazdkom, co się skrzyżyło na białym całunie niebu pokrójającym ziemię. Wiatr mrzączył kłębił obłoczki śniegowe, co jak droga mleczna zawisła w powietrzu, zadnego życia, wszystko jakby wymarłe, lub skamieniałe naokół; nawet szczekania psa nie słychać. Cisza i cisza.

W „Louvrze“ życie także z każdą chwilą ścihało; gdziegdzie tylko wstęplenieli głębokcie wyrwało się z piersi, czuło było smutek przygnębiający w tych ścianach. Wielu mieszkanców tego domu leżało już w łóżkach; ten jeszcze coś czytał, tam jakiś zawiady ksiądz, z obliczem natłoczonym kłęcząc, posyłał modły do Pana — to znów piro skrzypnęło po papierze, szłać wieści do swoich ukochanych. W jednym kącie starzec z brodą po pas zsywał zawiązanie jakieś rzemyki — przykładał młotkiem, miał bo pasję pocelwiec reperować kolegom różne stare rupiecie, jeszcze gdzieindziej, leżał ktoś nawznak, dając odpoczynek zbolalemu ciału po ciężkiej robocie.

Ci, co już spał, prowadzili widać we śnie jakieś rozmowy z ukochanymi — bo od czasu do czasu można było usłyszeć to łkanie — to śmiech — to okrzyk radostny!

Sen dla nich widać był litościwym i na skrzydłach aniołów przenosił ich do tych ukochanych — zbliżał serce do serca — usta z ustami łączył.

I znów cisza!
 Nagle wśród tego milczenia ozwał się głos młody, prawie wesoły: —

— A wiecie, że to dziś koniec starego roku!

— Nie wiedzieć co — odpowiedział na to drugi głos, przeciągając sylaby.

— To, że to 19 grudnia.

— Według europejskiego kalendarza 31 grudnia, ale wy zawsze o 12 musicie się spóźniać.

— At, gdybyście wy nie zawsze się spieszyli, możeby to i lepiej było, a taki jak trzeba, to was doganiamy.

— Prawdaż prawda, kochany księżo dziekanie, nie gniewajcie się, ale gdy tu jesteście, to zrobimy co razem na koniec roku!

— Dobrze, ale co?

— Ha! coż? bał sylwestrowski, przecież rezurej już mamy.

— O! zaraz widać koroniarza, tył o zabawach myśli.

— Al kochany dziekanie — zawołał inicjator — bał sylwestrowski i basta, ja taniec poprowadzę, kto tylko pomyśli o przyjęciu?

— G! by tak Janek zrobił nam trunk

ny rosnące na wolnym powietrzu, przyczem obok grządek elektryzowanych umieszczał zwykłe, kontrolne. Rezultat był nadzwyczajny, bo z grządek elektryzowanych zebrano w wielu wypadkach plon dwa razy większy. Okazało się jednak, że urządzenie wymaga pewnych środków ostrożności, gdyż inaczej wpływ elektryczności na rozwój niektórych roślin bywa niekorzystny.

Ale oprócz zwiększenia ilości plonu, elektryczność wpływała także na skrócenie czasu dojrzewania. Pozostali w kulturze elektrycznej dojrzewały w ciągu 28 dni, podczas gdy na polu kontrolnym proces ten trwał 54 dni i dłużej. Przy burzach zauważono także silny wpływ na wzrost korzeni, co więcej analiza chemiczna dowiodła, że elektryzowane buraki miały znacznie większą zawartość cukru niż zwykła, w pewnych wypadkach nawet 18 pr. więcej.

Doświadczeniami swemi zainteresował Lemstroem także uczonych w innych krajach, rezultaty nie były jednakowo wprawdzie, ale wszędzie dowiodły wpływu elektryczności na rozwój roślin. Lemstroem zajmował się temi badaniami przez ćwierć wieku aż do śmierci, po nim objęły je w spólniejsze instytucje roślinne i kilku wielkich rolników. Interesujące próby przeprowadzone zwłaszcza w r. 1903 w dobrach królewskich pod Wrocławem w, kierował nimi właściciel dóbr doktor Prigheim.

Lemstroem użył jako terenu eksperymentów przeszło 18 m. róg gruntu i osiągnął na całej tej przestrzeni pomyslnie wyniki. Metoda szwankowała jednak z braku dobrych aparatów elektrycznych.

Młody elektrotechnik angielski Newman, zainteresowany eksperymentami Lemstroema, począł je przeprowadzać w cieplarni i osiągnął również dobre rezultaty. Aby zaś zaradzić brakom metody, zwrócił się o poradę do jednego z najwybitniejszych obecnie fizyków sir Olivera Lodge, który między innymi wstawił się próbami nad rozproszeniem mgieł angielskich z

litewski jak roół ongi w domu doskonale wódki.

— Ha! cóż robić, spróbuj generale — odezwał się Janek.

— To tak coś, jak w „Damach i Huzarach“ — odezwał się ktoś z boku.

— Kto mówi o „Damach i Huzarach“ — odezwał się na to milczący dotychczas Władysław — jaki pyszny humor w tej komedji, pamiętam Panozykowski...

— Ono, zgłębiliśmy Władysław zaczął o teatrze. Oto, wiesz co, lepiej wstań, siadź do fortepianu i nie daj zasnąć nikomu, dopóki bała za starostą Aleksandrem nie otworze.

Władysław wstał, uderzył kilka akordów na instrumencie przedpotopowym, który był wypadkowo w tym „Louvrze“, akordy te, dawnie zabrzmiwały, nieboszczyk „Chopin“ zapewne się w grobie poruszył na pokręwe mu dźwięki, ale było jednak coś w nich imponującego, bo ksiądz modlitwy zaniedbał, czytający zamknął książki, a spracowany podniósł się z pościeli.

I nic nie było słycać prócz tej pysznej muzyki, gdy w tem rozległa się komenda: — polonez! — a wraz z nią ukazał się ów młody, którego generałem nazywano, za starostą Aleksandrem w parze.

Pierwsza ta para zabierała po drodze z łóżek coraz to nowych tancerzy, każdy zarzucał na siebie byle co, chwycił parę i stawiał do szeregu pod rytmem pysznego poloneza Szopena.

Ks. dziekan, co tak głośno oponował koroniarzowi, dotknął kubka podanego mu przez Jankę napoju, splunął, skrzywił się — i to ma być litewski krupnik? — odrzekł, a obartszy usta, zawołał do sąsiada...

— A no! doktorze z Mesyny, chodź serce, wlażysz między wrony, — krakajmy jak i one.

Doktor z Mesyny, jak go nazywano od piosneczki, którą podcześnie śpiewał, ostrzeższy uzlekana, z uśmiechem waga podkręcając, wskoczył na równe nogi, burkę na plecy zawiesił i z rozjaśnioną bardzo rozumną twarzą pojął rękę dziekanowi ze słowami: — Najgorsze jest to przejście od galopa do kłusa!

Był to umiobny aforyzm jego, zakończył jakiejs zabawnej anegdoty, którą każdy zapamiętał, tylko ten frazes w całym „Louvrze“ używany był jako rozwiązanie wszelkich społecznych i filozoficznych zagadnień.

Polonez rozwijał się długi wężem, jakby jakieś auchy powstałe z grobów szły jeden za drugim do ostatniego, przy dźwiękach muzyki Władysława Ładuchów zwijał się to w jedną, to w drugą stronę. Tak, pierwsza para došla do kąta sali, gdzie było łóżko jednego współlokatora, co siedział na niem nieruchomie zwano go p. Narcyzem.

pomocą elektryczności. Ładze posiadał metodę wytwarzania z prądu zmiennego elektryczności o wysokim napięciu za pomocą specjalnie skonstruowanego przez siebie i opatentowanego aparatu. Technika prądu silnego podlegała u niego dłużej swej zaniedbanej siostrzyce elektryczności statycznej, udało się skonstruować aparaty wystarczające dla celów elektrycznej rolnictwa. Związało się ang. elskie Tow. studjów i rozpoczęło próby na granicy na r. tym secią elektryczną w wysokości 5 metrów nad powierzchnią ziemi.

Po tych próbach mogła się już rozpocząć akcja na większą skalę. Polną ją sir Balford w swoich dobrach pod Birmingham, w dobrach, gdzie — szczególnież znieg okoliczności — wypróbowano w swoim czasie pierwszy piąg parowy. Oddziaływanie elektryczności zależy oczywiście w niemałej mierze od dobrego nawożenia i przygotowania ziemi, zależnie więc od tego wyniki bywają różne od względem cyfr. Za rok 1908 podaje sir Oliver Lodge następujące cyfry co do pszenicy: Pole elektryzowane próbne dawato przemocy kanadyjskiej (Red. f. f.) 12 2 hektol. pole kontrolne 9 3 hekt.; nadwyżka wynosiła więc 40 procent przemocy angielskiej (White guine) pole elektryzowane 14.6 hektol. pole kontrolne 11.2, nadwyżka 30 proc. Oskarżać rystyciem jest, że młynarze stwierdzili, iż pszenica elektryzowana dawała lepszą mąkę niż zyczajna, tak że cena jej podniosła się o 7 1 pił. p.c.

O ile praktyczna wartość metody jest zupełnie stwierdzona, o tyle naukowe wydomaczenie sprawy obraca się jeszcze w dziedzinie przypuszczeń. Jedną z teorii przypływu zjawisko szybszego wzrostu wytwarzaniu się ozonu. Inna z teorii wiąże objaw z właściwościami przyciągania elektryczności statycznej, wskutek czego cyrkulacja soków w naczyńach rośliny staje się żywsza. Teorię tę potwierdziłoby to, że zauważono istotnie silniejszy rozwój roślin, gdy równocześnie grunt jest obficie zwilżany.

nie. faktadu wego skowie

nie. potrzebni są... 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

nie. 25 Lutego... 28. Bagiński.

lińskich kół rządowych. Austria — zanim wymieni, jakie przyzna Serbji korzyści — ma prawo żądać, aby Serbja bezwarunkowo się uspokoiła i dała na przyszłość gwarancję. Najgroźniejszą jest działalność komitetów panslawistycznych. Nominacja Ziwickowicza serbskim ministrem wojny nie przestaje być kamieniem obrazy w Wiedniu. Prasa miejscowa stwierdza, że jestto znów gabinet, który prowadzić będzie awanturnicza politykę następcy tronu. „Wien. Allg. Ztg.“ zapewnia, że Ziwickowicz najwyraźniej i wobec wielu poważnych osób oświadczył, iż wojnę między Serbją a Austrią uważa za absolutną konieczność. Stanowisko Austrii — wywodzi wspomniany dziennik — jest znane od długiego czasu; jaki obecne wypadki wezmą kierunek, to zależy już jedynie od Serbji.

Stany wyjątkowe.

Komisja dumską do spraw nietykalności osobistej kończy już rozważanie projektu prawa o stanach wyjątkowych. Chwilową przerwę w pracach komisji spowodowało ustąpienie wice-ministra spraw wewnętrznych. Makarowa, i mianowicie na jego miejsce Kuriowa, który uważa, że Makarow niedostatecznie pomyślał o zabezpieczeniu porządku państwowego i spokoju publicznego.

W projekcie znajduje się art. 10, który wylicza te czyny przestępne, za które można będzie aresztować bez wyroku sądowego, w porządku t. zw. „ochrony“. Według artykułu tego, żandarmerja ma prawo aresztować osobę, podejrzaną o wyrządzenie szkody nieprzychylnych w Instytucji rządowej, o uszkodzenie pieczęci, o ukrywanie lub kupno drzewa, co do którego wiadomo, że skradzione zostało z lasu prywatnego i t. d. Obejmuje on również i wszystkie przestępstwa charakteru państwowego, przewidziane w art. 129 kod. kar.

„Lecz nowemu wice-ministrowi — pisze „Riecz“ — to nie wystarczyło. Przyrzeki on komisji dodać do artykułu tego jeszcze szereg punktów, które będą dawały administracji pełnomocnictwa dokonywania aresztowań bez wyroków sądowych. Zupełnie zbyteczną była troska p. Kuriowa. Wszystkie braki, jakie znalazł on w pracy b. wice-ministra Makarowa, powinny być doprowadzić go do wniosku, że nie można wydomagania tego, co jest niemożliwe do wydomagania oraz, że ponieważ każde usiłowanie, aby dano wyczerpujące wyliczenie, zawsze będzie budziło u nowych administratorów chęć dodania jeszcze czegoś, to bardziej celowem byłoby żadnych granic nie zakreślać, zaś administracji pozwolić aresztować, kogo tylko zechce. To nawet bardziej odpowiadałoby idei zasadniczej projektu. Projekt, jak wiadomo, zamiast kilku typów istniejących stanów wyjątkowych, wprowadza tylko jeden jedyny stan wyjątkowy, który znacznie rozszerza obecną granicę dyskrecjonalnych pełnomocnictw władzy. Podstawą tego jest to, że im szersze będą pełnomocnictwa, tem ostrożniej władze miejscowe domagać się będą wprowadzenia stanów wyjątkowych. Tak przynajmniej twierdzi raport o tym projekcie ustawodawczym.

„Ma się rozumieć, że projekt nie zapomniał i o prasie. Mówiąc między nami, prasa, to intrzygantka, która nie pozwoliła premierowi zademonstrować uspokojenia, jakie już nastąpiło, przez zniesienie zbytecznego stanu ochrony nadzwyczajnej w stolicach. Projekt nie ogranicza się do kar, lecz pozwala... nawet na wprowadzenie cenzury prasy w jej imieniu.

Z Dumy Państwowej.

(Telegram Agencji Petersburskiej). Petersburg, 26-go.

Sprawa Azefa.

W dalszym ciągu szeptają głos Zamysławski, który dowodzi, że rząd nie widział o działalności prowokacyjnej Azefa. Oskarżenia o prowokację powstają wtedy, kiedy rewelacja nie chciała przyjąć do swego grona „znanego „ochronnika“ Bakaja. On otworzył im oczy na szkodliwość agentury wewnętrznej, ale sędziwy wskazał nie mógł. W pomocą przybył mu Łopuchin.

Petrow III popiera formułę grupy pracy, w której powiedziano: że udział Azefa w aktach teroru stwierdzono; że ministerjum spraw wewnętrznych wiedziało o jego działalności; że policja polityczna rosyjska wydaje obrzydliwe sumy na przekupowanie ludzi, grających rolę podwójną; że ta policja stała się państwem w państwie.

Podług Rodiczewa sprawa Azefa nie jest zbrodnia przypadkową, lecz objawem zasadniczym rosyjskiego życia państwowego. Każdemu agentowi ohejrowi wraz z biletem dają akredytywę na szereg czynów występnych. Niebezpieczeństwo położenia polega na tem, że rząd kieruje się mądrością Bakaja i prawdomównością Azefa.

Słowa prezesa ministrów wywarły na mnie wrażenie zupełnej szczerości, prawdy, ale i całkowitej ślepoty. Obowiązkiem Dumy jest zerwać przepaskę z oczu rządu.

Sauojący się rząd nie wchodził w związki z brudnymi warszawami tłumów!

Do tej pory nie mogą ujść ludzi, którzy brali udział w zabójstwie Herceństajna.

Jeżeli Łopuchica oddany pod sąd, a Azef nie, widoczna, że w Rosji są dwie sprawiedliwości: jedna dla będących na służbie rządu, druga dla nie będących na niej. Kraj, gdzie podstawy porządku szukają w systematycznym naruszaniu prawa, gdzie rząd stał ponad prawem, taki kraj dojrzał do najścia obcych.

Wystąpienie Rodiczewa wywołało wśród prawicy ogólne poruszenie.

Prawica następnie broniła rządu i Azefa. Galkin powiedział, że Azef przyniósł Rosji korzyść Kadeci nie są wari rozniazania Azefowi trzewika. Wszystkie mowy prawicy, nie wyłączając umiarkowanej, najeżone były szyderstwami pod adresem lewicy, a w szczególności kadetów.

Posiedzenie przerwano o g. 6 w., wznowiono o g. 8 w.

W Damie wrzenie. Po kilku wystąpieniach wygłosił wspaniałą mowę Milnkow. Z prawicy posypały się wymysły, powstał hałas nie do opisania. Obrady na chwilę przerwano.

Po rozpoczęciu posiedzenia Stubinskij mówił, aby dyskusję przerwać. Gdy to nastąpiło, frakcje: grupy pracy, esdeków kadetów, lewicy październikowców i Koła Polskie wniosły formułę, żądającą przyjęcia interpelacji.

Zarządzono balotowanie. Większość Dumy oświadczyła się za przyjęciem formuły z auzantia do rządu.

Interpelację w sprawie Azefa odrzucono.

Telegramy.

Pożar przedziwni. Łódź 27 TAP. Zgorzała przedziałnia Ludwika Domanowicza. Straty wynoszą 150.000 rubli.

Nowe szkoły. Petersburg 27. Minister handlu zatwierdził ustawę prywatnej szkoły handlowej Zirkiera w Łodzi i 7-klasowej szkoły handlowej spółki nauczycieli w Lublinie.

Kijów 27 TAP. Zjazd rektorów otworzył dziś w tutejszym uniwersytecie kursa pedagogicznego.

Miljonowe straty. Kijów 27 TAP. Drogi żelazne południowo-zachodnie straty swe, spowodowane przez zamiecie śnieżne w tym tygodniu, obliczają na 1/2 miliona (700,000 rubli).

Kary prasowe. Petersburg 27. Iba sądowa z udziałem przedstawicieli skazała wydawcę Pirożkowa na rok fotejcy za zachwałę nieposzanowanie władzy Najwyższej w wydaniu książki Belmonta „Bielija Zarnicy“.

Moskwa 27. Jenerał gubernator skazał dziennik „Ziś“ na 3,000 rb. kary za list hr. Tołtoja p. t. „Niema złego bez dobrego.“

Hojność królewska. Petersburg 27 TAP. Dziś, jako w dzień swych urodzin, król Ferdynand Bułgarski ofiarował 5000 rb. do rośdania biednym miasta Petersburga. Zrana był król na nabożeństwie w katedrze kościele przy korpusie pałzów.

Trzęsienie ziemi. Palmi 27 TAP. Dłsi rano dało się uczuć w całej Kalabrii silne trzęsienie ziemi, które się powtórzyło potem jeszcze dwa razy. Ludność opuszcza domy, uciekając w pole. Niektóre ściany runęły, Ofiar w ludziach niema.

Revolucja perska. Teabryz 27 TAP. Walki w samym mieście i w okolicach nie ustają. Wojska szacha staczają wciąż krwawe utarczki z rewolucjonistami.

3 wyroki śmierci. Kijów 27 TAP. Sąd okręgowy wojenny po 20-tu dniowych rozprawach skazał trzech członków Łubieńskiego Komitła S. R. na śmierć, dwadzieścia trzech na ciężkie roboty.

Zabójstwo i samobójstwo. Baku 27 TAP. Urzędnik intejzacji komory Połockiej, cztarema wystrzelami z rewolweru zranił śmiertelnie kolego swego Kowalewskiego, piątym wystrzałem zabił sam siebie.

Konsystorz papieski. Rzym, 27-go. Konsystorz papieski odbędzie się dnia 29-go marca.

Francya — Niemcy. Berlin, 27. TAP. Prywatne posuchanie posta francuskiego Cambona u cesarza Wilhelma miało na celu wyrazić cesarzowi w imieniu prezydenta rzeczywistej szacere zadowolenie Fatheresa z franko-niemieckiego porozumienia w sprawie marokańskiej.

Śmierć artysty. Paryż, 27. TAP. Zmarł tu znakomity rysownik — karykaturzysta Caran d'Ache (pseudonim).

Konstantynopol, 27. TAP. Dłsi protokół ugody Austryacko tureckiej został ostatecznie ratyfikowany i podpisany.

Wiedeń, 27. TAP. Przybył tu dziś turecki minister spraw zagranicznych Rifad-Pasza.

Wyrok śmierci. Kopenhaga 27. Sąd skazał poddanego rosyjskiego, Karajewa, na karę śmierci, a jego spółników, również rośjan, na więzienie do lat 12 tu, za napad na dwór w pobliżu Kopenhagi, za zabójstwo obywatela i za poranienie jego żony.

Wykrycie broni. Tyflis 27. Komendant pociągu osobowego w wagonie klasy trzeciej ujął dwóch podejrzanych ludzi, w których bagażu znalazł zapas broni palnej i przeszło 1,000 ładunków. Aresztowani są to tatarzy, poddani perscy.

Rabunki. Orzeł 27. Dwunastu uzbrojonych w rewolwery bandytów wpadło do biura zarządu Towarz. kredytowego rolniczego w Tełazyńnie, związali dziesięciu członków zarządu ograbił kasę. Następnie związali służbę we dworze i zrabowali tam pieniądze, poczem uciekli, zabierając konte dworskie.

Chabarowak 27 TAP. Na schodach banku Rusko-chińskiego zrabowano urzędnikowi domu handlowego pod firmą Kunst i Albers 6,000 rubli w gotówce, ranicą go ciężko wystrzelami rewolwerowymi. Napastnicy zbiegli.

Charków 27 TAP. Wczoraj wieczorem w okolicach Zimnej Góry pięciu uzbrojonych bandytów zapadło na dom zamożnego właściciela, któremu zabrali 800 rubli, ciężko ranicą tak gospodarza, jak i jego żonę.

Orzeł 27 TAP. We wsi Karazawie dwaj uzbrojeni złoczyńcy zrabowali właścicielkę ziemską, ranicą ją wystrzelami w głowę.

Wybuch. Neu Stettin 27 TAP. Na tutejszym dworcu kolejowym nastąpiła eksplozja karbidu. Przyczyna wybuchu niewiadoma. Jeden człowiek zabił na miejscu jeden raniony. Skład karbidu runął, dworzec nieuszkodzony. Straty duże.

Różne. Aresztowanie przywódcy anarchistów bruckich. Dnia 16 b. m., wieczorem schwytano w Gandawie głównego sprawcę zamachu na kupca M-vera anarchiste rosyjskiego Selligera, który po wybuchu bomby w Brukseli schronił się do Gandawy i tam wynajął pokój pod cudzem nazwiskiem. Gdy policja wtargnęła do jego mieszkania, Selliger stawiał silny opór i 6 wystrzelami z rewolweru zranił komisarza policyjnego oraz bardzo ciężko dwóch policjantów. Następnie rzucił palącą się lampę na ziemię i w ciemnościach rozoczał rozpaczliwą walkę z pozostałymi policjantami, którym wreszcie udało się go pokonać. Selliger w drodze do aresztu wyrwał się z rąk policji, uślijając zbiedz. Zdotano go jednak puchwycić. Jedną z policjantów, który został śmiertelnie raniony w dolną część brzucha, zmarł po kilkugodniowych cierpieniach. Drugi policjant jest konający. W pokoju Selligera skonfiskowano pisma anarchistyczne oraz różne dokumenty wśród nich rozległą korespondencję z Francji, Niemiec oraz Szwajcarii. Selligera ośdstawiono do więzienia w Brukseli, gdzie — jak przypuszczają — policja jest na tropie drugiego współwinnego zamachu.

Rosyjskie mapy. „Wyobraźcie sobie nasze zdumienie — pisze „Libawskij Wiestnik“ — że w Anglii można za marne pieniądze kupić sobie doskonałą szczegółową mapę Libawy i okolic, podczas gdy o wiele gorsza mapa rosyjska należy do tajemniczości wojkowych.

I tak np. na mapie rosyjskiej widzimy sygnały portowe w rzeczywistości już nie istniejące, czego niema na mapie angielskiej.

Na wypadek wojny powtórzy się stara historia. My pozostaniemy bez map, lub w najlepszym razie ze złemi, a zagranicę... zagranicę będzie zonta nasz port o wiele lepiej niż my sami. Stąd jasno, że broimay naszych portów nie przed wrogami, lecz przed sobą.“

OFIARY.

Na wpiaj biednych uczynił głma. Kół mińskiego Zofja Leżenska składa rb. 1.

Dla biednej staruszki nauczycielki, składą nauczycielka Helena Hoffman rb. 1.

Nagrodzony najwyższą nagrodą medal złoty i krzyż honorowy na wystawie międzynarodowej w Marsylii w 1908 r. i medalem na wystawie w Rostowie n/D 1908 r.

Uznany za najlepszy. Środek wzmacniający włosy i usuwający łupież.

CAPTOLIN

prow. farmacji Stanisława Hamburga do nabycia w składzie Aptecznym Aleja II róg Teatralnej w Częstochowie.

Bęzostająca od r. 1824 Cesarsko Królewska uprzywilejowana fabryka Instrumentów muzycznych

W. Stowasser Synowie

(Graslice w Czechach)

w Warszawie, Nowy Świat 36. Filja w Weronie (Włochy).

Poleca wielki wybór instrumentów dętych, rżniętych i innych, oraz wszelkich przyborów do tychże, dla orkiestr kościelnych, straży ogniowej, fabrycznych szkolnych i amatorskich. Cenniki wysyłają się bezpłatnie i franko. 1247-13-9

KANTOR WYNAJMU

Karet na gumach i bez gum, oraz landa, powozów, bryczek etc.

W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie. Po cenach umiarkowanych. KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246. 1495-5-3 J. KOSSOWSKI.

Skład sukna i kortów D. ZYSSER

Częstochowa, Aleja I № 2, wejście z nowego rynku w podwórzu.

W wielkim wyborze poleca na sezon jesienny i zimowy wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Pożyczają się bezkarnym wypożyczeń. Sz. Publiczności D. Zysser.

CZĘSTOCHOWSKA

odlewnia mosiądzu i wszelkich metali

maszynowych gąteryjnych i figurowych Z. KOKULAR

Częstochowa, ulica Aleksandrowska № 20, telef. № 135.

MASŁO

ze zjednoczonych Małarni parowych „Naprzód“

Śmietankowe za funt po 55 k. Solone do bułek 50 Solone do potraw I gat. 46 II gat. 38 Sery litowskie 28 Dość można Szkolna m. 7. Skład główny w Warszawie Mokotowska 49, telefon 54.31. Poleca masło dla p. Kupców po cenach znacznie zniżonych.

Wspólnik

bezczynny z kapitałem 4000 rubli potrzebuje bar. korzystnego interesu ogryzającego od 3-4 lat. Zysk pierwszego roku omal pokrywa powyższą sumę. Oferty dla „Wspólnik“ w Admin. Gośca. 286

Wieloletnia szklana podgrzewa do zycia sukien. Aleja II, 38 m. 17. 2-2

KRAENCHEN
OD DANNA WYPIJACZKI PRZY NATURAŁNYM KRAJOWYM, CESTRZY, ZIMOWYM, WIELKIM, ZŁOTA.

DO NABYCIA WYBIEŻNIE
ZADAJ WIELKIM KRAJOWYM NATURAŁNYM
NIE PRZYBUDOWY WYBIEŻNIE NATURAŁNYM
OZŁAZOWYMI WYBIEŻNIE NATURAŁNYM
WOL I 1908 2-2

Otworzyłem SKLEP

z maszynami

do zycia firmy Pfaff i różnych firm po rb. 40, z gwarancją i bezpłatnym wyuczeniem zycia i hafu. Stary Rynek № 14. M. Kasztan. 170 24-6

Ogłoszenie.

Z powodu wyjazdu są do sprzedania meble. Wyłącznie od godziny 12-ej do 6-jej wieczorem. Teatralna 24, młewsk. 16. 286

Śmietanka Sterylizowana „Rozentowo“

welna od wszelkich zarazków chorobotwórczych, nie psująca się zalecana przez powagi lekarskie, jako najodpowiedniejszy pekarm dla osłabionych, chorych i dzieci.

Serki „ROZENTOWO“

z czystej, świeżej, gotowanej śmietanki, ogólnie uznane za najzdrowsze, najsmaczniejsze, pożywne, lekkostrawne i zalecane przez lekarzy.

Zadać w znaczniejszych sklepach spożywczych w Częstochowie, Sosnowicach, Będzinie, Dąbrowie Górniczej, Zawlerciu, Nowo Radomsku, Strzemieszycach, Tomaszowie i innych miejscowościach. Wystrzegaj się naśladowstw! za każdym serku musi być etykieta z napisem „Firmy Rozentowo“ i „Etykieta zatwierdzona urzędowo“ ostatni czerwonym drukiem.

Reprezentant na Królestwo Polskie **A. SZMOLKE**, 288-2-1 Marszałkowska 149.

„Arystokratyna“

Odmierzona na zeszłorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węglika antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu — staje się pleć lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pieg, zmarszczki, wągry, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorożem użyciu.

Zadać w składach aptecznych i aptekach. Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie **APTECZNYM Wacława ORZEŁ** w Częstochowie, III Aleja № 48.

SWEDZKA „Djabolo“

odtłuszcza najdosładoj 30 garncy (120 litrów) mleka na godzinę, kosztują tylko 42 rublo.

KONWIE do mleka. po przystępnych cenach poleca Skład maszyn i przyborów mleczarskich **M. JAKUBOWICZ i M. BOROWSKI** w Warszawie, Żelazna Brama № 6. G. Cz. PROSPEKTY GRATIS.

Trany rybie lecznicze

po cenach zniżonych. Oliwa najlepsza najprzedniejsza, ocet Splessa, otrzymane i poleca Skład Apteczny **Aleksandra Hoffmana** Stary Rynek № 21.

Nowość! Zegarki Nowość!

Z nowowynalezionej, nigdy nie czerniejącego białego metalu, pięknie grawerowane, w zupełności zastępujące zegarki srebrne. Zegarki te nigdy nie czernieją. Męskie otwarte kieszonkowe, płaskie nieco drobne od rubla srebrnego, z pięknym metalowym cyferblatem, nąrcane bez kluczyka raz na 86 godzin, na 15 kamieniach. Fason zegarków tych jest tak piękny, iż zadowolni gust najwybredniejszy. Aby zapoznać kraj z tymi pięknymi zegarkami, fabryka nasza oznaczyła na nie bardzo niską cenę—3 rb. 25 kop., za dwa zegarki 6 rb. 25 k., prasyłka od 1 szt. do 4-eh szt. 45 kop. Jeżeli W. P. jesteście amatorami piękna, to radzimy Wam wypisać od nas powyższy zegarek, a będziecie nam zawsze wdzięczni. Każdy zegarek jest zaopatrzony w 8 letnią gwarancję na dokładność i trwałość metalu. Wysłany za zaliczeniem bez zadatku. Fabryka genewskich zegarków H. Szpilowski i S-ka, Warszawa Sosnowa № 165/P. Bez ryzyka! Jeżeli zegarek nie będzie odpowiadał naszemu opisowi, wówczas przyjmujemy go z powrotem, zwracając zań pieniądze. 282-3 1

Józef ZBRÓZEK

b. artysta dramatyczny Teatrow Poznańskich, znany z występów w teatrach Warszawskich b. nocnej szkoły dram. Jęza Cbegołdskiego udziela dykcji, deklamacji i sztuki dra matycznej.

Adres: **Aleja II, dom imlicher**, przy moście, № 17 mieszcz.

Na sezon budowlany!

okucia budowlane wszelkiego rodzaju **posadzkę terrakową** firmy **Dziewulski & Lango** **posadzkę drewnianą Cement, Wapno** poleca po nadzwyczaj niskiej cenie przy szybkiej dostawie Dom Handlowy **Z. GREGOR i S-ka** Teatralna 24, Telefon № 111.

Dom do sprzedania w Częstochowie.

Oftyna, z frontowym placem do budowania, interesujący się na dobrym punkcie na ulicy Krakowskiej pod № 42, wia. o via. Fabryk, Warty 2. Właściciel widzieli do domu. 2-2

Proszę zwrócić uwagę na ciele tańców...
 udział lekcy w gminnym...
 ktem im. Mikolajewski...
 Czarnomorskiej i Górn...
 Harzowa i Słobowa...
 kolejącej M. 8, na...
 jad

Potrzebna
 chrześcijańska, w...
 teligentna z dobro...
 do dzieci i do grup...
 w Administ. Gośca...
 sub. „Czcza“

Do sprze
 1 motor naft. 10...
 cha obecnie 2 K. S...
 benzynowy „Daimler...
 nie, 1 1/2, K. S. 11...
 tylatorem na ruc...
 lnz. Davidowicz, 1...
 285

Kury kryju wiede...
 tygodniach tygo...
 szego kraju mieszka...
 rb. 10. II Aleja № 4...
 291

Do sprzedania...
 D. Sionowa. Alak...
 ski.

Nasze zadanie...
 W wystrzelił na...
 Biuro Adresowe w...
 atralna № 45. W...
 mieszkać w miast...
 adresów na drukach...
 można otrzymać w B...

BUDAPEST
IDEALNY
PRZEGLĄD

Originalne pudełko...
 błęską brzońdola...
 skim. Cena...

Zakład S
JANA BLASZCZ
 Teatralna № 16
 przyjmuje roboty...
 ne; i gotowe na...
 niery. Cena...

Wykwalifikowany...
 zysownik technicz...
 kladoz (Ostrowskich...
 kow do zycia pro...
 Oferty w Admin. G...
 2-2

Sprzedam
 jeden przy ulicy...
 Ryńko drugi na...
 blisko budują...
 ojl drogi Włodek...
 przy ulicy Wars...
 przy ulicy Tatarsk...
 Cukierni Wgo Ra...

Udziałam lekcy...
 go lub Inacy. Z...
 282

4 pokoje z kuch...
 4 wyrażają. Miesz...
 dający domek b...
 u strós. ulica Fabrycz...
 Iglarni.

Pomnikuj pasy...
 lub bułowej, me...
 spotywanym. Właśc...
 2-2

Potrzebna
 Świadczenia wy...
 ni Dojazd № 20. H...

Plac sprzedania...
 (zamek). Pami...
 2-2

Ol kwiatów...
 alngi temat do...
 nia, górę na parę...
 ulicy Nowej № 48.